

สภาพให้แก่อะไหล่ของเยื่อใยธรรมชาติ

นายปิยะธร ไตลังคะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเคมีเทคนิค ภาควิชาเคมีเทคนิค

คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2543

ISBN 974-13-0780-2

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

GAS PERMEABILITY OF NATURAL RUBBER MEMBRANE

Mr. Piyathorn Tailanga

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science in Chemical Technology

Department of Chemical Technology

Faculty of Science

Chulalongkorn University

Academic Year 2000

ISBN 974-13-0780-2

ปิยะธร ไตลังคะ : สภาพให้แก๊สซึมได้ของเยื่ออย่างธรรมชาติ. (GAS PERMEABILITY OF NATURAL RUBBER MEMBRANE) อ. ที่ปรึกษา : ดร. เพ็ญพรรณ ทศคร, อ. ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชันทอง สุนทรภา, 122 หน้า. ISBN 974-13-0780-2.

งานวิจัยนี้เกี่ยวกับการถ่ายโอนแก๊สออกซิเจน และแก๊สไนโตรเจน ผ่านเยื่ออย่างธรรมชาติ เยื่ออย่างธรรมชาติคงรูป และเยื่ออย่างธรรมชาติคงรูปผสมแนฟธาลิน โดยมีสมมุติฐานว่าแก๊สซึมผ่านไปตามช่องว่างที่เกิดขึ้นขณะเตรียมเยื่อ ศึกษาอิทธิพลของความดัน และอุณหภูมิ ต่อสภาพให้แก๊สซึมได้ และสภาพเลือกได้ จากผลการทดลองพบว่า ค่าความดันต่างไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่าสภาพให้แก๊สซึมได้ และค่าสภาพเลือกได้ในเยื่อทุกชนิด แต่การเพิ่มอุณหภูมิมีผลทำให้ค่าสภาพให้แก๊สซึมได้เพิ่มขึ้น ในขณะที่ค่าสภาพเลือกได้มีค่าลดลงเล็กน้อย การเติมแนฟธาลินเพื่อสร้างรอยแยกในเยื่อ พบว่าที่ปริมาณ 10 ส่วนต่ออย่าง 100 ส่วน จะทำให้สภาพให้แก๊สซึมได้มีค่าสูงสุด แต่สภาพเลือกได้ของแก๊สออกซิเจน / แก๊สไนโตรเจน ไม่ขึ้นกับปริมาณแนฟธาลิน และมีค่าประมาณ 2 - 3 สมบัติเชิงกลของเยื่อได้แก่ ค่าความทนแรงดึง และความเค้นดึง ของเยื่อที่ผ่านการคงรูป จะมีค่าใกล้เคียงกัน และสูงกว่าเยื่อที่ไม่ผ่านการคงรูปประมาณ 3 เท่า

ภาควิชา เคมีเทคนิค
สาขาวิชา เคมีเทคนิค
ปีการศึกษา 2543

ลายมือชื่อนิสิต ปิยะธร ไตลังคะ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพ็ญพรรณ ทศคร
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ชันทอง สุนทรภา
.....

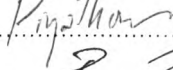
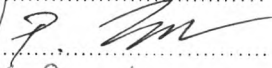

4072314023 : MAJOR CHEMICAL TECHNOLOGY

KEY WORD: GAS PERMEABILITY / NATURAL RUBBER

PIYATHORN TAILANGA : GAS PERMEABILITY OF NATURAL RUBBER MEMBRANE. THESIS
ADVISOR : PIENPAK TASAKORN Ph.D., THESIS CO – ADVISOR : ASST.PROF. KHANTONG
SOONTARAPA Ph.D., 122 pp. ISBN 974-13-0780-2.

This research is to investigate transportation of oxygen and nitrogen through natural rubber membrane, vulcanized rubber membrane and vulcanized rubber membrane mixed with naphthalene. The hypothesis is that gases permeate through pores formed during membrane preparation. The influences of pressure and temperature on permeability and selectivity have been studied. Results have shown that the pressure drop does not affect permeability and selectivity of membranes but the increase of temperature causes the increase of gas permeability and a slight decrease of selectivity. Naphthalene has been added to create small pores in the membrane. It appeared that at 10 phr of naphthalene the permeability is maximum but the selectivity of O_2 / N_2 was not affected by the quantity of naphthalene with an average value around 2 – 3. The mechanical properties of membrane, i.e. tensile strength and modulus of vulcanized rubber membrane stay nearly the same and these properties are 3 times higher than that of unvulcanized rubber.

Department Chemical Technology
Field of study Chemical Technology
Academic year 2000

Student's signature
Advisor's signature
Co – advisor's signature K. Soontarapa

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบคุณ ดร.เพียรพรรค ทศคร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชันทอง สุนทรภา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยเหลือในการทำงานวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาเคมีเทคนิค ที่ได้ให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือ

ขอกราบขอบพระคุณบริษัท เอ็น. วาย รับเบอร์ จำกัด ที่ให้ความอนุเคราะห์น้ำยางชั้น ขอกราบขอบพระคุณบริษัท อูทิสเอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด และบริษัท ชันนี่เวิลด์ (1989) จำกัด ที่ให้ความอนุเคราะห์สารเคมีเพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ บุคลากรในภาควิชาเคมีเทคนิคทุกท่าน ที่ได้อำนวยความสะดวกในการใช้ห้องปฏิบัติการจนงานวิจัยสำเร็จลงด้วยดี ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ศูนย์พัฒนา และบริการเครื่องมือวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการสร้างเครื่องมือ ขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ในภาควิชาเคมีเทคนิค และน้องๆ สาขาวิชาปิโตรเคมี และวิทยาศาสตร์พอลิเมอร์ ที่ได้ให้คำแนะนำ และความช่วยเหลือมาโดยตลอด

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่สนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยครั้งนี้ ทำให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ มารดา บิดา ญาติพี่น้อง ที่ได้ให้กำลังใจ และการสนับสนุนแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของโครงการ.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 ขั้นตอนการวิจัย.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2. วารสารปริทรรศน์.....	4
2.1 พีชที่ให้น้ำยาง.....	4
2.2 น้ำยางสด.....	5
2.3 ส่วนประกอบของน้ำยาง.....	6
2.4 น้ำยางข้น.....	12
2.5 การเก็บรักษาน้ำยาง.....	13
2.6 สารเคมีผสมน้ำยาง.....	18
2.7 การแยกด้วยเยื่อแผ่น.....	25
2.8 ข้อดีของกระบวนการเยื่อแผ่น.....	26
2.9 ชนิดของเยื่อแผ่น.....	27
2.10 กระบวนการแยกแก๊ส.....	29
2.11 การถ่ายโอนแก๊สในเยื่อ.....	30
2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
2.13 สมมุติฐานของงานวิจัย.....	41

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3. วิธีการทดลอง.....	43
3.1 สารเคมีที่ใช้ในการทดลอง.....	43
3.2 เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้ในการทดลอง.....	44
3.3 ขั้นตอนการทดลอง.....	48
4. ผลการทดลอง และอภิปรายผลการทดลอง.....	55
4.1 ผลการวิเคราะห์ห้ำน้ำยงชั้น.....	55
4.2 ผลของความดันต่ง ต่อด่าสภาพให้แก๊สซิมได้.....	56
4.3 ผลของความดันต่ง ต่อด่าสภาพเลือกได้.....	60
4.4 ผลของอุณหภูมิ ต่อด่าสภาพให้แก๊สซิมได้.....	62
4.5 ผลของอุณหภูมิ ต่อด่าสภาพเลือกได้.....	68
4.6 ผลของปริมาณแนฟธาลีน ต่อด่าสภาพให้แก๊สซิมได้.....	70
4.7 ผลของปริมาณแนฟธาลีน ต่อด่าสภาพเลือกได้.....	73
4.8 ผลการวิเคราะห์ด้วยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด.....	75
4.9 ผลการทดสอบสมบัติทางกายภาพอื่น.....	79
5 สรุปผลการทดลอง และข้อเสนอแนะ.....	81
5.1 อธิพิลขของตัวแปรต่งๆ ต่อด่าสภาพให้แก๊สซิมได้.....	81
5.2 อธิพิลขของตัวแปรต่งๆ ต่อด่าสภาพเลือกได้.....	81
5.3 สมบัติทางกายภาพอื่น.....	82
5.4 คักยภาพของเยื่อแผ่นจกยงธรรมชาติในการแยกแก๊ส.....	82
รายการอ้างอิง.....	83
ภาคผนวก.....	86
ก. ข้อมูลสำหรับคำนวณอัตราการไหลของแก๊สที่ผ่านเยื่อ.....	87
ข. ตัวอย่างการคำนวณค่าสภาพให้แก๊สซิมได้ และค่าสภาพเลือกได้.....	118
ประวัติผู้เขียน.....	122

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
2.1 ส่วนประกอบของน้ำยางธรรมชาติ	6
2.2 ส่วนประกอบของเนื้อยางแห้ง	10
3.1 สูตรการเตรียมกำมะถัน	49
3.2 สูตรการเตรียม ZDEC	49
3.3 สูตรการเตรียมซิงค์ออกไซด์	49
3.4 สูตรการเตรียม BHT	50
3.5 สูตรการเตรียมแนฟธาลีน	50
3.6 สูตรการเตรียมเยื่ออย่างคงรูป	51
4.1 สมบัติของน้ำยางชั้นที่ใช้เตรียมเยื่อ	55
4.2 สมบัติเชิงกลของเยื่ออย่างธรรมชาติ และเยื่ออย่างธรรมชาติคงรูปผสมแนฟธาลีน	80
ก.1 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 30 psi, อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส (NR)	87
ก.2 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 30 psi, อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส (NR)	88
ก.3 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 30 psi, อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส (NR)	88
ก.4 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 45 psi, อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส (NR)	89
ก.5 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 45 psi, อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส (NR)	89
ก.6 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 45 psi, อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส (NR)	90
ก.7 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 60 psi, อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส (NR)	90
ก.8 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 60 psi, อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส (NR)	91
ก.9 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 60 psi, อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส (NR)	91
ก.10 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 75 psi, อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส (NR)	92
ก.11 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 75 psi, อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส (NR)	92
ก.12 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 75 psi, อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส (NR)	93
ก.13 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 30 psi, อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส (Vul.NR)	93
ก.14 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 30 psi, อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส (Vul.NR)	94
ก.15 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 30 psi, อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส (Vul.NR)	94
ก.16 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 45 psi, อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส (Vul.NR)	95
ก.17 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 45 psi, อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส (Vul.NR)	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ก.45 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 60 psi, อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.20) ...	109
ก.46 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 75 psi, อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.20) ...	110
ก.47 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 75 psi, อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.20) ...	110
ก.48 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 75 psi, อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.20) ...	111
ก.49 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 30 psi, อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.30) ...	111
ก.50 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 30 psi, อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.30) ...	112
ก.51 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 30 psi, อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.30) ...	112
ก.52 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 45 psi, อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.30) ...	113
ก.53 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 45 psi, อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.30) ...	113
ก.54 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 45 psi, อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.30) ...	114
ก.55 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 60 psi, อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.30) ...	114
ก.56 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 60 psi, อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.30) ...	115
ก.57 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 60 psi, อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.30) ...	115
ก.58 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 75 psi, อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.30) ...	116
ก.59 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 75 psi, อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.30) ...	116
ก.60 ข้อมูลการทดสอบที่ความดัน 75 psi, อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส (Vul.NR+Nap.30) ...	117
ข.1 ค่าจากการวัดความหนา 5 ครั้ง.....	119
ข.2 เวลาของแก๊สขาออก ทดสอบที่ความดัน 30 psi, อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส	120

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 ลักษณะอนุภาคยางธรรมชาติ.....	7
2.2 สูตรโครงสร้างแบบต่างๆ ของพอลิไอโซพรีน.....	8
2.3 การเชื่อมโยงกันระหว่างโมเลกุล และภายในโมเลกุลเดียวกัน.....	19
2.4 โครงสร้างโมเลกุลของไทยูแรมพอลิซัลไฟด์.....	19
2.5 โครงสร้างโมเลกุลของสารกลุ่มไดไฮโอคาร์บาเมต.....	21
2.6 สภาพให้ซึมได้ขึ้นกับความดัน และอุณหภูมิ.....	35
2.7 แสดงสมมุติฐานการเกิดฟิล์มยางธรรมชาติผสมสารเคมี.....	42
3.1 ชุดอุปกรณ์ทำแผ่นเยื่อ.....	45
3.2 อุปกรณ์ทดสอบสภาพให้แก๊สซึมได้.....	48
4.1 สภาพให้ไนโตรเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส.....	56
4.2 สภาพให้ไนโตรเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส.....	57
4.3 สภาพให้ไนโตรเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส.....	57
4.4 สภาพให้ออกซิเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส.....	58
4.5 สภาพให้ออกซิเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส.....	59
4.6 สภาพให้ออกซิเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส.....	59
4.7 สภาพเลือกได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่อุณหภูมิ 26 องศาเซลเซียส.....	60
4.8 สภาพเลือกได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่อุณหภูมิ 40 องศาเซลเซียส.....	61
4.9 สภาพเลือกได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส.....	61
4.10 สภาพให้ไนโตรเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่ความดันต่าง 30 psi.....	63
4.11 สภาพให้ไนโตรเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่ความดันต่าง 45 psi.....	63
4.12 สภาพให้ไนโตรเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่ความดันต่าง 60 psi.....	64
4.13 สภาพให้ไนโตรเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่ความดันต่าง 75 psi.....	64
4.14 สภาพให้ออกซิเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่ความดันต่าง 30 psi.....	66
4.15 สภาพให้ออกซิเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่ความดันต่าง 45 psi.....	66
4.16 สภาพให้ออกซิเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่ความดันต่าง 60 psi.....	67
4.17 สภาพให้ออกซิเจนซึมได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่ความดันต่าง 75 psi.....	67
4.18 สภาพเลือกได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่ความดันต่าง 30 psi.....	68

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพประกอบ.....	หน้า
4.19 สภาพเลือกได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่ความดันต่าง 45 psi.....	69
4.20 สภาพเลือกได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่ความดันต่าง 60 psi.....	69
4.21 สภาพเลือกได้ของเยื่อชนิดต่างๆ ที่ความดันต่าง 75 psi.....	70
4.22 สภาพให้ไนโตรเจนซึมได้เฉลี่ยจากความดันต่าง ที่อุณหภูมิต่างๆ.....	71
4.23 สภาพให้ออกซิเจนซึมได้เฉลี่ยจากความดันต่าง ที่อุณหภูมิต่างๆ.....	72
4.24 จำลองการระเหยของแฉะฟอสฟอรัส.....	73
4.25 สภาพเลือกได้เฉลี่ยจากความดันต่าง ที่อุณหภูมิต่างๆ.....	74
4.26 ลักษณะพื้นผิวเยื่อ ที่กำลังขยาย 3,500 เท่า.....	76
4.27 รู และรอยแยก ที่เกิดบริเวณพื้นผิวเยื่อ ที่กำลังขยาย 20,000 เท่า.....	77
4.28 ลักษณะภาคตัดขวางเยื่อ ที่กำลังขยาย 3,500 เท่า.....	78
4.29 ภาคตัดขวางแสดงรูในเยื่อ ที่กำลังขยาย 20,000 เท่า.....	79